

Państwowa Komisja ds. Poświadczania Znajomości
Języka Polskiego jako Obcego

EGZAMIN CERTYFIKATOWY Z JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

POZIOM ZAAWANSOWANY

C2

Imię: _____

Nazwisko: _____

Data i miejsce egzaminu: _____

PUNKTACJA

Rozumienie ze słuchu	_____ / 40 p. - _____ %
Rozumienie tekstów pisanych	_____ / 40 p. - _____ %
Poprawność gramatyczna	_____ / 50 p. - _____ %
Pisanie	_____ / 40 p. - _____ %
Mówienie	_____ / 40 p. - _____ %

WYNIK: POZYTYWNY / NEGATYWNY

C2

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

LICZBA ZADAŃ: 5
CZAS: do 40 minut

Imię i nazwisko: _____

**Po zakończonym module podpisane arkusze zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.**

Liczba punktów: _____ / 40 p.

PODPIS OCENIAJĄCEGO (czytelny) _____

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

5 zadań

Liczba punktów: 40

I. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone tylko jeden raz.

_____ / 10 p. (20 x 0,5 p.)

Proszę wysłuchać fragmentów programów informacyjnych i wpisać brakujące dane. Uwaga! Forma wpisywanych wyrazów powinna być dopasowana gramatycznie do struktury zdania.

PRZYKŁAD

„Inżynierki”

- a) Dziewczyna zaczęła studiować informatykę, bo zawsze interesowały ją liczby. (0,5 p.)
b) Dziewczyna chciała wykorzystać swoje zdolności analityczne. (0,5 p.)

1. „Adopcja”

- a) Małżeństwo adoptowało (0,5 p.)
b) Mężczyzna twierdzi, że posiadanie jednego dziecka
..... (0,5 p.)

2. „Słynny bazar”

- a) Na Kole można kupić (0,5 p.)
b) Sprzedawcy zbierają się ze względu na (0,5 p.)

3. „Festiwal”

- a) Atmosfera na festiwalu jest (0,5 p.)
b) Na koncertach można (0,5 p.)

4. „Igrzyska”

- a) Achilles zorganizował igrzyska, aby (0,5 p.)
przyjaciela.
b) Igrzyska olimpijskie zaczęto organizować, ponieważ (0,5 p.)
.....

5. „Plakat filmowy”

- a) Pomysł na plakat filmowy jest (0,5 p.)
b) Dobre plakaty filmowe cechują się (0,5 p.)
przekazu.

6. „Wytwórnia”

- a) Nie da się dokładnie określić Sub Pop Records. (0,5 p.)
- b) Zgodnie z wypowiedzią to, co łączy zespoły grające *grunge*, to (0,5 p.)

7. „Literatura”

- a) Kobieta ocenia podział na literaturę kobiecą i męską jako (0,5 p.)
- b) Kobieta porównuje omawiany podział literatury do podziału (0,5 p.)

8. „Falszerze”

- a) Tekst dotyczy najbardziej znanego fałszerstwa (0,5 p.)
- b) Kupione dzieło posiadało (0,5 p.)

9. „Śmiech”

- a) Omawiana terapia składa się z (0,5 p.)
- b) Mężczyzna doradza przechodzenie terapii (0,5 p.)

10. „Podróże”

- a) Para mówi, że podróże to ponowne zwrócenie uwagi na (0,5 p.)
- b) Z wywiadu dowiadujemy się, że drugim największym wydatkiem pary są (0,5 p.)

Na podstawie: <https://www.polskieradio.pl/>

II. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

_____ / 7 p. (7 x 1p.)

Proszę uważnie wysłuchać wywiadu z reżyserką Agnieszką Holland i zaznaczyć właściwe odpowiedzi.

PRZYKŁAD

Rozmowa odbywa się podczas festiwalu filmowego w

a) Cannes.

b) Karlowych Warach.

c) Wenecji.

d) Berlinie.

1. Agnieszka Holland na festiwalu
 - a) jest honorową członkinią jury.
 - b) jest przewodniczącą jury.
 - c) przyjechała promować swój film.
 - d) jest gościem specjalnym.
2. Według reżyserki obrady jury konkursowego
 - a) za bardzo skupiają się na promocji filmów.
 - b) często przeciągają się w nieskończoność.
 - c) są bardzo burzliwe.
 - d) odbywają się w pośpiechu.
3. Zdaniem reżyserki skład jurorski
 - a) jest starannie dobierany pod względem doświadczenia festiwalowego.
 - b) jest na ogół losowy.
 - c) ma trudności z kryteriami oceny ze względu na kontekst kulturowy.
 - d) nie lubi długo ze sobą dyskutować.
4. Agnieszka Holland będzie oglądać tylko filmy konkursowe, ponieważ
 - a) nie chce, żeby zmęczenie wpływało na jej odbiór filmów.
 - b) uważa, że wybór filmów jest zbyt szeroki.
 - c) obawia się nadmiaru emocji.
 - d) będzie na festiwalu bardzo krótko.
5. Oceniając filmy, reżyserka będzie
 - a) zwracać uwagę głównie na scenariusz i dobór obsady aktorskiej.
 - b) kierować się opracowanym przez siebie zestawem kryteriów.
 - c) skupiać się na ogólnym wrażeniu, które wywołuje film.
 - d) krytycznie je analizować przede wszystkim pod względem warsztatu reżyserskiego.
6. Podczas festiwalu Agnieszce Holland zdarza się
 - a) osobiście dyskutować z audytorium festiwalowym.
 - b) kontestować decyzje jury.
 - c) unikać alternatywnych seansów.
 - d) nie panować nad emocjami.
7. Agnieszka Holland na festiwalu szczególnie docenia
 - a) możliwość wzięcia udziału w warsztatach z reżyserami.
 - b) liczne projekcje filmów niezależnych.
 - c) młodzieńczą witalność uczestników.
 - d) elegancję i zdyscyplinowanie publiczności.

Na podstawie: <https://www.polskieradio.pl/>

III. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

____/ 8 p. (8 x 1 p.)

Proszę wysłuchać audycji na temat zaburzeń snu, a następnie zaznaczyć: TAK – gdy zdanie jest zgodne z tekstem; NIE – gdy nie jest zgodne z tekstem.

		TAK	NIE
PRZYKŁAD <i>Zespół eksplodującej głowy to dobrze znana i przebadana przypadłość.</i>			X
1.	Opisywane zaburzenia pojawiają się we wstępnym etapie snu.		
2.	Objawy przypadłości ograniczają się do doznań audialnych.		
3.	Przypadłość ta została po raz pierwszy opisana pod koniec XIX wieku.		
4.	Przyczyną tego zaburzenia są prawdopodobnie uwarunkowania genetyczne.		
5.	Frekwencja występowania epizodów wiąże się z fazami i jakością snu.		
6.	Specjalne oprogramowanie pełni rolę precyzyjnego budzika.		
7.	Amerykańskie badania wykazały, że granie w gry wideo i oglądanie filmów przed snem mają znaczący i negatywny wpływ na szybkość zasypiania.		
8.	Chroniczne niedospanie może być objawem chorób cywilizacyjnych.		

Na podstawie: <https://www.polskieradio.pl/>

IV. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

_____ / 6 p. (6 x 1 p.)

Proszę wysłuchać rozmowy na temat genetycznego modyfikowania roślin i wybrać z podanych zdań 6 wypowiedzi zgodnych z treścią nagrania. Odpowiedzi proszę wpisać do tabeli.

0. Teosinte znacznie różni się od współczesnej kukurydzy.

1. Wygląd roślin obecnie uprawianych różni się od ich pierwowzorów.
2. Ludzie od wieków interesowali się eksperymentowaniem na roślinach.
3. Warzywa z rodziny kapustowatych zachowały swój pierwotny wygląd.
4. Rośliny uprawne nie występują w sposób naturalny w przyrodzie.
5. Ludzie dokonywali selekcji roślin pod kątem cech im przydatnych.
6. Genetyczna modyfikacja roślin stała się możliwa dzięki rozwojowi zaawansowanej technologii.
7. Rolnicy przez wieki nieświadomie dokonywali zmian w materiale genetycznym roślin.
8. Dziko rosnący seler parzył ręce zrywających go ludzi.
9. Pomimo wielu modyfikacji łatwo odnaleźć pierwowzory współczesnych roślin.
10. Nawet naturalne krzyżowanie roślin może stwarzać zagrożenie dla człowieka.
11. Nie ma zakazu handlu roślinami powstałymi w procesie naturalnego krzyżowania.
12. Efekt końcowy krzyżowania roślin można z góry określić.

Na podstawie: https://www.youtube.com/watch?v=W6qD3cqOKcl&ab_channel=KasiaGandor

PRZYKŁAD	Zdania prawdziwe					
0						

V. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

_____ / 9 p.

Proszę uważnie wysłuchać wypowiedzi na temat prawidłowego zachowania w ogrodzie zoologicznym i odpowiedzieć na pytania. Uwaga! Forma gramatyczna odpowiedzi powinna być dopasowana do pytania.

PRZYKŁAD

Gdzie możemy przeczytać informacje o tym, żeby nie dokarmiać zwierząt?

Na tabliczce w ogrodzie zoologicznym.

1. Z jakiego powodu małpy walczą ze sobą o ogryzek?

..... (1 p.)

2. Jak zwiedzający, którzy dokarmiają zwierzęta, odbierają zachowanie małp?

..... (1 p.)

3. Dlaczego zwierzęta sięgają po wszystko, co rzucają im ludzie?

..... (1 p.)

4. Proszę wymienić niejadalne przedmioty rzucane zwierzętom.

a) (0,5 p.)

b) (0,5 p.)

5. Jakiego zajęcia podjęła się osoba, która została złapana na rzucaniu zwierzętom czegoś, co mogło im zaszkodzić?

..... (1 p.)

6. Jaki proces zachodzi w organizmie jelenia trawiącego pokarm?

..... (1 p.)

7. W jaki sposób podaje się zwierzętom środki usypiające?

..... (1 p.)

8. Co dolegało kucykowi po weekendach w lecie?

..... (1 p.)

9. Co było przyczyną szczególnego zainteresowania zwiedzających kucykiem?

..... (1 p.)

Na podstawie: <https://www.polskieradio.pl/>

C2

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

LICZBA ZADAŃ: 5

CZAS: 90 minut

Imię i nazwisko: _____

**Po upływie 90 minut podpisane arkusze zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.**

Liczba punktów: _____ / 40 p.

PODPIS OCENIAJĄCEGO (czytelny) _____

I. Proszę przeczytać tekst, a następnie – zgodnie z przykładem – zaznaczyć właściwą odpowiedź.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Rowerem przez czas

Kiedy w 1818 r. pewien niemiecki arystokrata i wynalazca zbudował i opatentował pierwowzór roweru, jego pomysł wydawał się rozrywką wyłącznie dla elit. Pojazd, który wprowadzono w ruch odpychając się nogami od ziemi, pozwalał osiągać relatywnie duże prędkości, bo ok. 13-15 km na godzinę, ale nie był zbyt praktyczny.

Z czasem pojawiały się kolejne wynalazki. W latach 80. XIX wieku w Anglii powstał odpowiednik współczesnego roweru, wyposażony w koła równej wielkości, z których tylne napędzano przekładnią łańcuchową. Mniej więcej w tym samym czasie opatentowano i zaczęto stosować oponę pneumatyczną, która znacznie poprawiła komfort jazdy rowerem.

Niedługo potem rowery zainteresowały artystów. Pierwszym wybitnym dziełem im poświęconym był plakat „La Chaîne Simpson” autorstwa francuskiego artysty Henriego de Toulouse-Lautreca. W 1896 r. otrzymał on zamówienie od angielskiej firmy Simpson produkującej łańcuchy rowerowe. Plakat miał promować jej produkty we Francji. Artysta przedstawił dwa projekty, z których przyjęto do realizacji jeden, przedstawiający wyścig z udziałem ówczesnego francuskiego mistrza kolarstwa. Oszczędnie zaprojektowany, dobrze ukazujący istotę tego sportu, afisz ten stał się jednym z najbardziej znanych plakatów Toulouse-Lautreca. Nie jest zresztą jedynym jego dziełem, na którym widnieje rower.

Plakat Toulouse-Lautreca pokazuje, jak blisko rower był związany z nowoczesnością, kulturą masową i rozwojem reklamy. Pojawienie się rowerów wpisywało się w ówczesną modę na sport i zainteresowanie naturą. Wpływało na sposób ubierania się, wymuszając dostosowanie strojów do uprawiania kolarstwa. Rower wraz z upowszechnieniem jego produkcji przestał być wyłącznie elitarną rozrywką. Był też postrzegany jako demokratyczny środek komunikacji.

Prawdziwej rewolucji dokonał jednak inny francuski twórca – Marcel Duchamp. W 1913 r. wpadł, jak potem wspominał, „na szczęśliwy pomysł, aby przymocować koło rowerowe do kuchennego stołka i patrzeć, jak się obraca”. W ten sposób powstało *Koło rowerowe*, pierwszy z „gotowych przedmiotów” Duchampa, które zostały przez niego uznane za dzieło sztuki i jako takie wystawiane. Zapoczątkował tym radykalną zmianę w myśleniu o twórczości artystycznej i o samym dziele. By zrozumieć jego sens, trzeba było dzieła dotknąć, poruszyć czy wprowadzić w ruch.

Wśród słynnych prac Pabla Picassa znajduje się rzeźba *Głowa byka* z 1942 r. Do jej stworzenia artysta wykorzystał siodełko i kierownicę roweru. Bez problemu można rozpoznać użyte przez artystę przedmioty, a jednocześnie nie ma wątpliwości, co rzeźba przedstawia. Jej prostota do dziś zaskakuje. Dzieło to wymienia się jako jeden z prekursorskich przykładów tzw.

junk art – tendencji w sztuce polegającej na wykorzystywaniu jako materii twórczej odpadków, śmieci, przedmiotów zużytych i niepotrzebnych.

W 1960 r. pewien szwajcarski artysta zbudował skomplikowaną konstrukcję z kół rowerowych oraz różnych maszyn, niedawno jeszcze uznawanych za symbole nowoczesności. Następnie na oczach zaproszonej publiczności wprowadził swoje dzieło w ruch. Specjalne silniki uruchamiały poszczególne jego części tak, by stopniowo ulegało samozniszczeniu. Ruina konstrukcji stanowić miała pożegnanie artysty z dawnymi czasami, ze złudzeniami związanymi z modernizacją pierwszych dziesięcioleci XX w.

W ostatnich dekadach rowery stały się jednym z symboli przemiany społecznej, tym razem związanej z ekologią. Wróciła na nie moda, nie tylko wśród wielkomiejskich elit. Dziś jazda na rowerze jest częścią stylu życia, który ma mniej szkodzić naturze, ale też wpływać na kondycję fizyczną. Popularność dwóch kółek ma też wpływ na układ miast, rozwiązania komunikacyjne i ponownie na modę. Nic więc dziwnego, że rower wciąż jest obecny w sztuce.

Rower w oryginalny sposób wykorzystuje młody polski artysta Jakub Trzciński. Interesują go relacje między prostymi przedmiotami a człowiekiem, ale też ich nieoczywiste użycie. Rower bowiem daje niezwykle możliwości. Jazda nim może być sztuką, czy raczej sposobem jej tworzenia, co pokazał podczas akcji „Rower, farba i ja”, zorganizowanej w toruńskiej Galerii Wozownia w 2021 r. Na trzy dni przekształcił jej przestrzeń w pracownię, po której jeździł specjalnie przygotowanym rowerem. W rezultacie powstał zaskakujący, wielkoformatowy, pełen ekspresji obraz, na którym wijące się i krzyżujące linie są śladami zostawionymi przez pojazd.

Zwykłe przedmioty uwieczniał we wczesnych swoich pracach jeden z najbardziej cenionych współczesnych polskich artystów Wilhelm Sasnal. Są one często niepozorne, ale nieprzypadkowo wybrane. Znajdują się wśród nich również rowery. Dwa z nich Sasnal przedstawił na obrazach *Rower damski* i *Rower męski*, za które otrzymał Grand Prix Konkursu Malarstwa Bielska Jesień w 1999 r., nagrodę, która zwróciła uwagę na jego twórczość. Po latach powstała inna ważna praca tego artysty z motywem roweru. Obraz *Bez tytułu* z 2016 r. przedstawia widok obozu koncentracyjnego na Majdanku. Nie ma na nim żadnej żywej istoty. Widać jedynie wieże strażnicze, ogrodzenie z drutów, drzewa. Jest jeszcze rower stojący na pierwszym planie. Sasnal dotarł tam właśnie za jego pomocą. Obraz nie przedstawia wprost tragedii, jaka wydarzyła się w tym miejscu. Przywołanie wspomnienia rowerowej wycieczki dało możliwość opowiedzenia o czymś, o czym trudno mówić. Odnalezienia się w sytuacji, która może spotkać każdego, kto wybrał się „na rower”, nagle zetknie się ze śladami trudnej historii.

Na podstawie: <https://www.tygodnikpowszechny.pl/rowerem-przez-czas-174869>

PRZYKŁAD

Prototypy współczesnego roweru

a) wyposażone były w wygodne siodełka.

b) posiadały napęd na przednie koło.

c) miały koła zabezpieczone oponą.

1. Pierwszy rower był wynalazkiem
 - a) powszechnie dostępnym.
 - b) wykorzystującym napęd pedałowowy.
 - c) zastrzeżonym przez autora.
2. Słynny plakat „La Chaîne Simpson” autorstwa H. Toulouse-Lautreca
 - a) kontrastował z kulturą masową.
 - b) pełnił funkcję marketingową.
 - c) był kolejnym dziełem artysty przedstawiającym rower.
3. Pojawienie się rowerów
 - a) odcisnęło piętno na stylu życia obywateli.
 - b) umożliwiło mieszkańcom miast swobodne przemieszczanie się.
 - c) rozbudziło w wyższych sferach zainteresowanie przyrodą.
4. Marcel Duchamp swoim dziełem *Koło rowerowe*
 - a) nadał nowe znaczenie rowerowi.
 - b) zrewolucjonizował konstrukcję roweru.
 - c) opowiedział się przeciwko aktywnemu odbiorowi sztuki.
5. *Głowa byka* Pabla Picassa
 - a) była prekursorskim przykładem nowych tendencji w malarstwie.
 - b) uświadamia artystom potrzebę utylizowania odpadów.
 - c) w czytelny sposób pokazuje, co stanowi jej tworzywo.
6. Szwajcarska konstrukcja z 1960 roku
 - a) symbolizowała iluzoryczność dokonań z początku XX wieku.
 - b) przyczyniła się do klęski artysty.
 - c) spłonęła na oczach artysty i publiczności.
7. Rower także współcześnie jest obecny w sztuce, ponieważ
 - a) służy propagowaniu haseł związanych z ochroną środowiska.
 - b) stanowi znak rozpoznawczy warstw uprzywilejowanych w hierarchii społecznej.
 - c) to istotny element dzisiejszych trendów w życiu zbiorowym.
8. Rower dla Jakuba Trzcńskiego jest
 - a) obiektem instalacji artystycznej.
 - b) narzędziem do tworzenia obrazów.
 - c) przedmiotem przedstawianym na obrazach.

9. Obrazy Wilhelma Sasnala *Rower damski* i *Rower męski*
- a) wywarły wpływ na rozwój kariery artysty.
 - b) mają niewielkie rozmiary.
 - c) powstały specjalnie na Konkurs Malarstwa Bielska Jesień.

10. Obraz *Bez tytułu* z 2016 r.

- a) stanowi pamiątkę z udanej wycieczki rowerowej.
- b) jest próbą narracji o niewyraźnym.
- c) nawiązuje do tragicznego momentu z życia więźniów obozu.

II. Proszę przeczytać tekst i – zgodnie z przykładami – wykonać dwa zadania.

- w części A proszę dopasować usunięte fragmenty tekstu (A-J). Uwaga! Dwa fragmenty są zbędne (7 x 1p.).

- w części B proszę wybrać najlepiej pasujący do kontekstu wariant leksykalny (10 x 0,5p.).

____ / 12 p.

A.

Hassan Fathy. Architekt naszych (i lepszych) czasów

Budować z tego, co pod stopami

Wyniki badań oceniających wpływ współczesnej architektury na klimat są alarmujące: za około 40% gazów cieplarnianych uwalnianych na świecie odpowiada – pośrednio lub bezpośrednio – budownictwo. [**A**] PRZYKŁAD

Tymczasem Hassan Fathy już w latach 40. XX w. projektował domy z cegły mułowej, zwanej też błotną. [_____]¹ Jego masa termiczna pozwala na zachowanie dużych różnic temperatury między zewnątrz a wewnątrz budynku. Przy tym jest to surowiec najstarszy – mieszkańcy Jerycha cegłę błotną wyrabiali już 7 tys. lat p.n.e. Do jej tworzenia używali tego, co znaleźli pod ręką (a właściwie pod stopą): piasku, gliny, ilu albo mułu zmieszanych z trawą czy słomą. Suszone cegły przez wieki stosowano w starożytnym Egipcie, na Bliskim Wschodzie, w Grecji i Rzymie, a także w Indiach, Chinach oraz Indonezji. W prekolumbijskiej Ameryce cegłę błotną znano jako *adobe*.

W cegle mułowej Fathy zobaczył symbol współbrzmienia z otoczeniem, docenił jej naturalność, wpisanie się w fakturę i kolor krajobrazu. [_____]² Techniki uczył się od lokalnych społeczności. Razem z nimi też budował – wymiar społeczny był dla Fathy'ego niezwykle istotny. Widział, że twórcy tradycyjnych domów wstydzą się tej metody, że czują się zacofani. Tym bardziej chciał przywrócić im dumę z własnej kultury.

Przypomnieć arabską tożsamość

Hassan Fathy urodził się niemal jednocześnie z początkiem stulecia betonu i stali – 23 marca 1900 r. w Aleksandrii, nad Morzem Śródziemnym. Gdy miał osiem lat, rodzina przeniosła się

do Kairu. W wieku 26 lat Fathy ukończył studia architektoniczne na Uniwersytecie Króla Fuada I (obecnie Uniwersytet Kairski). Wkrótce potem sam został wykładowcą architektury na Wydziale Sztuk Pięknych tejże uczelni.

W tym czasie Egipt, choć oficjalnie niepodległy od 1922 r., wciąż znajdował się pod silnymi wpływami brytyjskimi. Angielska – a szerzej zachodnia – kultura uchodziła za lepszą, symbolizowała nowoczesność i postęp. Jednocześnie egipscy artyści – pisarze, malarze, rzeźbiarze – na nowo odkrywali swoją arabską tożsamość. Podobnie Fathy. Początkowo uwiedziony przez modernizm, w latach 30. pracujący w żelbecie, w kolejnej dekadzie zainteresował się egipską architekturą wernakularną. To budownictwo wyrastające z lokalnych tradycji, lokalnych materiałów, lokalnych umiejętności (po łacinie *vernaculus* znaczy „ojczysty”, „rodzimy”). [_____]³ Od takich budowniczych Fathy się uczył.

Pierwsze pomysły na domy z cegły mułowej zaczął realizować pod koniec lat 30. XX w. Idea budowy z tego taniego, łatwego do zdobycia materiału powstała wraz z wybuchem wojny, która zahamowała import żelaza i trudno dostępnego w Egipcie drewna. Jednak dopiero wieś New Gurna, której projekt zlecono mu w 1945 r., okazała się przełomem. Jej poprzedniczka – Old Gurna – leżała na terenie badań archeologicznych w Dolinie Królów. Gournianie żyli z pracy przy wykopaliskach, zdarzyło im się jednak zagalopować – wycięli i usunęli skałę wykutą z grobowca faraona. [_____]⁴ Architekt podszedł do projektu nowatorsko. Zastosował tak dziś cenioną partycypację społeczną: własne pomysły konsultował z każdą rodziną z Old Gurna, liczył się z oczekiwaniami mieszkańców.

Oni nie byli jednak zachwyceni perspektywą przeprowadzki, ponieważ wraz z nią tracili możliwość handlu znaleziskami archeologicznymi. Postanowili zalać nieukończoną jeszcze osadę. Budowa została wstrzymana, a Fathy boleśnie odczuł porażkę. Mimo to New Gurna przetrwała. [_____]⁵

W 1953 r. projektant wrócił do Kairu i do pracy na uczelni. Przeżył rozczarowanie nieudanym eksperymentem, biurokracją i brakiem zrozumienia dla swoich pomysłów.

Oaza zbudowana od zera

W 1963 r., 60 km na południe od oazy Kharga (w południowo-zachodnim Egipcie) odkryto duże źródło. [_____]⁶ Takiej okazji nie wolno było zmarnować. Postanowiono założyć więc osadę rolniczą, a budynki dla jej mieszkańców miał zaprojektować Fathy.

Choć rozpoczętą w 1964 r. budowę przerwała w 1967 r. wojna sześciodniowa między Egipcem a Izraelem, to New Baris okazał się wielkim sukcesem wizjonera. Nieukończona osada to zaledwie kilka obiektów: suk (arabski rynek), budynek administracji powiatowej, muzeum, centrum socjalne plus parę willi, a jednak projekt ten stanowi wzór dla dzisiejszych architektów. [_____]⁷ Przy tym – jak podkreśla Viola Bertini w artykule *Hassan Fathy*

(1900–1989) opublikowanym w „The Architectural Review” – „choć materiał budowlany jest taki sam, New Baris w porównaniu z New Gourna wykazuje większe mistrzostwo architektoniczne w wykorzystaniu tradycyjnych elementów, które zostały przeniesione z tradycji egipskiej lub arabskiej, a następnie ponownie złożone w nowy język architektoniczny”.

A	PRZYKŁAD <i>Począwszy od produkcji materiałów (energożerny cement!), przez transport, proces budowy i eksploatację budynków, skończywszy na ich wyburzaniu.</i>
B	Twórcami tego typu architektury nie są wykształceni na wielkomiejskich uczelniach specjaliści, ale rdzenni, anonimowi rzemieślnicy.
C	Ten incydent sprawił, że Departament Starożytności zdecydował o przeniesieniu osady kilka kilometrów dalej, a jej budowę powierzono właśnie Fathy’emu.
D	To materiał lokalny (odpadają koszty transportu), tani i niewymagający przetwarzania – uformowane bloki suszy się po prostu na słońcu (odpadają koszty energii).
E	Organizacja Rozwoju Pustyni obliczyła, że jest ono na tyle bogate, iż może stale nawadniać około 1000 akrów ziemi.
F	Pasywne, energooszczędne, skromne domy z suszonych cegieł idealnie sprawdzają się w biednych, spalonych słońcem egipskich wsiach.
G	Jest bowiem propozycją niezwykle mądrą, wyprzedzającą swój czas, ekologiczną, wpisującą się w idee zrównoważonego rozwoju.
H	Odwołaniem do tradycji były także zamknięte dziedzińce i techniki zdobnicze, takie jak ścianki w formie kratownicy.
I	W czasie gdy Europę (i nie tylko) podbijał modernizm oraz żelbetowy brutalizm Le Corbusiera, egipski architekt zwrócił się w stronę tradycji.
J	Choć zachowało się jedynie 40% zabudowy, dziś jest pod specjalną ochroną – w 2010 r. znalazła się na liście World Monuments Fund (WMF).

B.

Odpowiedź na (wyzwania, wyznania, życzenia, żądania)^{PRZYKŁAD} teraźniejszości

Ten najstynniejszy po Imhotepie egipski architekt stworzył około 170 projektów. Jako suficki mużulmanin miał (pewność, świadomość, poczucie, doświadczenie)¹ historii i znaczenia rodzimego budownictwa, unikatowości arabskiej architektury. Przyczynił się do (rekonesansu, rewitalizacji, renesansu, reformy)² jej tradycyjnych materiałów oraz technik.

W 1980 r. otrzymał Aga Khan Award for Architecture, a także Right Livelihood Award – międzynarodową nagrodę, (szanującą, honorującą, uwzględniającą, awansującą)³ tych, którzy oferują praktyczne i godne (poważania, naśladowania, szacunku, zaufania)⁴ pomysły dotyczące najpilniejszych wyzwań teraźniejszości.

Jakże (obecnie, współcześnie, akuratnie, aktualnie)⁵ brzmi dziś, gdy właściwie cały świat zmaga się z szeroko (zauważalnym, pojętym, widocznym, widzialnym)⁶ kryzysem, deklaracja Fathy'ego z roku 1980: „Potrzebujemy systemu, który pozwoli na funkcjonowanie w naszym społeczeństwie tradycyjnego sposobu współpracy. Musimy podporządkować technologię i naukę gospodarce biednych i bez grosza” (cyt. za: rightlivelivelihood.org).

Architekt Marcin Mateusz Kołakowski nie ukrywa, że *Architecture for the Poor* [Architektura dla biednych] Fathy'ego to jedna z najlepszych książek, jakie czytał. „To bardzo ważna praca. Ale zrobiła równie dużo dobrego, co złego. Dobra jest treść, zły jest tytuł. Do jego idei od razu (przylgnęła, przywarła, przygarnęła się, przybliżyła się)⁷ wstydliva łątka budowania dla ubogich”.

Za mało glamour

Rzeczywiście, dla wielu osób prestiżowa zabudowa to nadal (niebosiężne, nieprzebrane, bezkresne, bezbrzeżne)⁸ wieżowce, tymczasem domy z gliny i słomy określa się jako „glinianki”, „chatki”, „domki hobbitów”. A jednak stopniowo idee Fathy'ego (odbijają się, dobijają się, wybijają się, przebijają się)⁹ do szerszej świadomości. Kryzys klimatyczny zmusza nas do przewartościowania postaw życiowych, ograniczenia konsumpcji i (odcisku, tropu, śladu, szlaku)¹⁰ węglowego. Fathy może być idealnym patronem tych zmian.

Na podstawie: <https://przekroj.pl/kultura/hassan-fathy-architekt-naszych-i-lepszych-czasow-aleksandra-kozlowska>

III. Proszę przeczytać tekst i – zgodnie z przykładami – wykonać dwa zadania.

_____ / 18 p.

Gastropoezja

„Kot miel sur z kisz kap” PRZYKŁAD – przed laty w stołówce studenckiej musieliśmy rozszyfrowywać takie formy z menu na tablicy. Dzisiaj w wielu lokalach, i to dużo lepszych, króluje gastropoezja¹.

„Barszcz czerwony jak rubin na zakwasie i skórkach z antonówek”. Wysoki rachunek po obiedzie w restauracji nie zaboli tak bardzo, jeśli wiemy, że nie płacimy za jakiś tam czerwony barszcz. „Rubin na zakwasie” to rzecz nieznana najstarszym jubilerom. W tej kategorii mamy też „szmaragdową zupe ze szpinaku”, „rosół bursztynowy” i „złocistego kurczaka”².

„Nasze koryta cieszą się dużym uznaniem i zadowoleniem”. To też gastropoezja, tyle że turpistyczna, najczęściej spotykana w restauracjach góralskich. Wielbicielom jedzenia z koryt/korytek najwyraźniej nie przeszkadza skojarzenie z chlewem ani to, że obfitość niekoniecznie przekłada się na jakość³.

„Plasterki kaczej piersi na postumencie z gruszki”. Według encyklopedii PWN postument to „piedestał, podstawa w formie kolumny służąca do umieszczania na niej rzeźby, wazonu, zwykle przenośna, potocznie określana terminem *cokół*”. Ostatnio znaczenie tego łacińskiego

terminu nieco się rozszerzyło, a skoro można kupić postumenty pod umywalki, to czemu nie mogą znaleźć się na talerzach?⁴ Pewien lokal ma w ofercie weselnej „szczupaka, łososia oraz jesiotra na postumencie”. Z tym się akurat zgadzam, to znakomite ryby i postument, a nawet piedestał, słusznie im się należy⁵.

„Śledź matias podany na carpaccio z pieczonego buraka w asyście sałatki z zielonego jabłka i kolendry”. Przyimek „z” jest już *passé*, „w asyście sałatki” brzmi przecież wytworniej niż banalne „z sałatką”⁶. W karcie restauracji, należącej do superwytwornego hotelu na Górnym Śląsku, mamy także krem z batatów „w akompaniamencie grzanek ziołowych i marynowanego imbiru” – i to już jest znaczący wkład we współczesną semantykę⁷. Według słownika PWN „akompaniament” ma trzy znaczenia: „partia instrumentalna utworu towarzysząca i podporządkowana partii głównej”, „towarzyszenie na instrumencie soliście albo zespołowi”, „dźwięki towarzyszące czemuś”. I kto by się tego po zwykłych grzankach – niechby i ziołowych – spodziewał?

„Śledzie pod pierzynką z majonezu”. W niektórych restauracjach nazwa jest rozbudowana – śledź jest bowiem pierzynką „otulony”. Słowo „otulenie” jest zresztą pojemniejsze i niektórzy restauratorzy stosują je do innych potraw, są więc „kotlety mielone otulone boczkiem”⁸ czy „aromatyczny kurczak otulony porami”. Niektórzy kucharze odważnie robią kolejny krok w dziedzinie słowotwórstwa i przyrządzają „schabowego w otulinie serowej”.

„Matias, kalarepa, jabłko, śmietana, ikra”. Maksymalne uproszczenie nazwy, stosowane początkowo przez szefów uhonorowanych gwiazdkami kuchni, także w Polsce zrobiło wielką karierę⁹. Zamiast normalnego określenia typu „schabowy z kapustą i ziemniakami” mamy wyliczankę rzeczowników w mianowniku. To bywa sympatyczne, jeśli mniej więcej wiadomo, o co chodzi, jak w zacytowanej tu nazwie. Ale już „Królik, bób, lawenda” lub „Borowik, dąb, trufla” wprawiają w konsternację¹⁰. Zwłaszcza królik, bo wyobrażam go sobie żywego, brykającego na grządce bobu i pachnącego lawendową wodą po goleniu.

Na podstawie: <https://wyborcza.pl/7,175991,29357748,kacza-piers-na-postumencie-z-gruszki-siedem-najbardziej-pretenjonalnych.html>

A. Proszę, odnosząc się do tekstu, wyjaśnić znaczenie podanych fraz występujących w tekście.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

PRZYKŁAD

„Kot miel sur z kisz kap” to:

a) ironia.

b) skrót.

c) symbol.

d) zdrobnienie.

1. „w wielu lokalach, i to dużo lepszych, króluje gastropoezja”:
 - a) nowy rodzaj opisów potraw zdominował menu restauracji.
 - b) dobre lokale mogą poszczycić się wyrafinowaną kartą dań.
 - c) fragmenty popularnych wierszy są inspiracją dla układających menu.
 - d) gastropoezja to dania rekomendowane przez szefa kuchni i najczęściej wybierane.
2. „szmaragdową zupę ze szpinaku», «rosół bursztynowy» i «złocistego kurczaka»”:
 - a) nazwy potraw opisują smak poszczególnych składników.
 - b) opisy potraw odnoszą się do kolorów użytych przypraw.
 - c) opisy dań nawiązują do drogocennych materiałów.
 - d) potrawy są drogie jak kamienie szlachetne.
3. „Wielbicielom jedzenia z koryt/korytek najwyraźniej nie przeszkadza skojarzenie z chlewem ani to, że obfitość niekoniecznie przekłada się na jakość”:
 - a) posiłki podawane w korytach są urozmaicone i wystawne.
 - b) duże porcje w korytach są gwarancją smaku.
 - c) serwowanie dań w korytach podkreśla swojskość i oryginalność.
 - d) nazwa naczynia związana jest z tuczeniem trzody.
4. „znaczenie tego łacińskiego terminu nieco się rozszerzyło, a skoro można kupić postumenty pod umywalki, to czemu nie mogą znaleźć się na talerzach?”:
 - a) postument jest nową potrawą w menu licznych restauracji.
 - b) zmiana znaczenia słów w odniesieniu do dań nie jest niezręcznością.
 - c) popularność łacińskich nazw potraw systematycznie wzrasta.
 - d) zapożyczenia z języka łacińskiego są częste w gastronomii.
5. „Z tym się akurat zgadzam, to znakomite ryby i postument, a nawet piedestał, słusznie im się należy”:
 - a) szlachetne ryby wygrywają w rankingach smaków.
 - b) wyszukane ryby należy eksponować na podwyższeniu.
 - c) autorka podkreśla wybitne walory smakowe serwowanych w lokalu ryb.
 - d) ryby podawane w tym lokalu przypominają autorce rzeźby.
6. „Przyimek «z» jest już passé, «w asyście sałatki» brzmi przecież wytworniej niż banalne «z sałatką»”:
 - a) używanie przyimków jest niestosowne.
 - b) używanie przyimków jest ordynarne.
 - c) zastąpienie przyimka wyrażeniem uszlachetnia nazwę potrawy.
 - d) w nazwach eleganckich potraw nieźle brzmią przyimki.
7. „«krem z batatów w akompaniamencie grzanek ziołowych i marynowanego imbiru» – i to już jest znaczący wkład we współczesną semantykę”:
 - a) grzanki i imbir stanowią przekąskę przed zupą z batatów.
 - b) danie jest nowatorskie i stanowi doniosłe odkrycie kulinarne.
 - c) krem z batatów jest nowym rodzajem nadzienia.
 - d) nazwa dania tworzy nowe pole znaczeniowe wyrazu.

8. „Słowo «otulenie» jest zresztą pojemniejsze i niektórzy restauratorzy stosują je do innych potraw, są więc «kotlety mielone otulone boczkiem»”. Słowo „otulenie”:

- a) ma szerszy zakres znaczeniowy.
- b) jest powszechne w kartach dań.
- c) ma przywołać poczucie bezpieczeństwa, błogości i ciepła.
- d) wskazuje na emocjonalny stosunek twórcy do dania.

9. „Maksymalne uproszczenie nazwy, stosowane początkowo przez szefów uhonorowanych gwiazdkami kuchni, także w Polsce zrobiło wielką karierę”:

- a) nie tylko w utytułowanych restauracjach można zetknąć się z symplifikacją nazewnictwa.
- b) spłykanie określeń wywarło pozytywny wpływ na kształtowanie się nazw dań.
- c) polskie gwiazdy gastronomii zapoczątkowały nowy trend w świecie kulinariów.
- d) skrótowe nazwy potraw ułatwiają klientom wybór dania.

10. „«Borowik, dąb, trufla» wprawiają w konsternację”:

- a) wymienione składniki tworzą niejadalną kompozycję.
- b) klient jest zdezorientowany, przeglądając kartę dań.
- c) zaskakuje niewłaściwe zestawienie składników.
- d) forma serwowanego dania jest oczywista.

B. Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 8 p. (8 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Pierwsze zdanie tekstu zawiera

- a) przewidywanie.*
- b) analogię.*
- c) wspomnienie.***
- d) porównanie.*

1. Autorka w swoim tekście

- a) bada popularność niektórych sformułowań.
- b) analizuje semantykę wyrazów i fraz, które są obecnie modne w restauracjach.
- c) sprawdza reakcje klientów na nowe nazewnictwo potraw.
- d) tworzy ranking restauracji używających najciekawszych nazw potraw.

2. Ideę tekstu najtrafniej oddaje zdanie:

- a) autorka ironicznie opisuje niekonwencjonalne nazwy w kartach dań.
- b) autorka broni prawa do swobodnego nazywania potraw.
- c) autorka domaga się ograniczenia używania udziwnionych nazw dań.
- d) autorka pokazuje, jak nowomodne nazwy potraw mogą wprowadzać w błąd.

3. W akapicie 3. autorka nazywa gastropoezję w kontekście przytoczonej nazwy turpistyczną, wskazując na

- a) góralski charakter dania.
- b) skojarzenie z niechlujnością.
- c) błąd składniowy w nazwie dania.
- d) motyw ludyczny.

4. Autorka przytacza definicje słownikowe wyrazów, żeby

- a) wyręczyć czytelnika w szukaniu znaczenia zapomnianych słów.
- b) uzasadnić celowość użycia poszczególnych określeń.
- c) wskazać niezrozumienie znaczenia wyrazów przez autorów nazw dań.
- d) przybliżyć polską tradycję kulinarną.

5. Autorka zwraca w tekście uwagę na

- a) liczbę błędów językowych w menu restauracji.
- b) brak kreatywności językowej restauratorów.
- c) związek między nazwą potrawy a jej wyglądem.
- d) odejście od tradycyjnego opisywania dań.

6. Pytanie we fragmencie dotyczącym „postumentów”

- a) jest retoryczne.
- b) wyraża zaniepokojenie.
- c) pełni funkcję przerywnika.
- d) wyraża punkt widzenia autorki.

7. W ostatnich zdaniach tekstu autorka podkreśla

- a) metaforyczność nazwy dania.
- b) użyte w nazwie dania porównanie.
- c) funkcję animizacji nazwy potrawy.
- d) niezamierzony efekt komiczny nazwy dania.

8. „Gastropoezja” to tekst o charakterze

- a) prześmiewczym.
- b) polemicznym.
- c) perswazyjnym.
- d) argumentacyjnym.

C2

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

LICZBA ZADAŃ: 8

CZAS: 60 minut

Imię i nazwisko: _____

**Po upływie 60 minut podpisane testy zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.**

Liczba punktów: _____ / 50 p.

PODPIS OCENIAJĄCEGO (czytelny) _____

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

8 zadań, 60 minut

Liczba punktów: 50

I. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach. Uwaga! W niektórych przypadkach należy dodać właściwe przyimki.

____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Istnieją tak rzadkie grupy krwi, że trafiają się u **jednej osoby na milion** (jedna osoba / milion)^{PRZYKŁAD}. Z myślą o nich podejmowane są próby **hodowli krwi** (hodowla / krew)^{PRZYKŁAD} w laboratoriach.

Transport tlenu to kluczowa funkcja krwi, nic więc dziwnego, że jest to kwestia wymagająca od¹ (współczesna nauka / wielkie zaangażowanie)¹. Pierwsze eksperymenty, które roznieciły nadzieję na² (syntetyczna droga / produkcja)² tego bezcennego leku, miały miejsce w latach 50. XX wieku i wykorzystywały czystą hemoglobinę. Okazało się jednak, że wyizolowane z krwi ludzkiej lub zwierzęcej cząsteczki białka nie mogą działać prawidłowo poza krwinkami czerwonymi, ulegają bowiem³ (rozkład / fragment)³, które gromadzą się w wątrobie i nerkach, powodując uszkodzenia tych narządów.

W najnowszych badaniach nad sztuczną krwią wysiłki uczonych koncentrują się na wykorzystywaniu komórek macierzystych⁴ (pobrane / pacjenci)⁴ w warunkach laboratoryjnych. Krew z laboratorium nie będzie jednak rozwiązaniem na masową skalę, gdyż jej produkcja wymaga⁵ (wysokie nakłady / porównanie)⁵ z donacjami krwi od ochotników.

Na podstawie: Anna Bartosik, *Dawca uniwersalny*, „Tygodnik Powszechny” 50, 11 grudnia 2020

II. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst pojedynczymi wyrazami tak, by był logiczny i poprawny pod względem gramatycznym.

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Internetowy sklep z artykułami piśmienniczymi Docmail **przeprowadził**^{PRZYKŁAD} kilka lat temu ankietę, **z**^{PRZYKŁAD} której wynikało, że dorośli respondenci w ciągu ostatnich 41 dni nie mieli okazji, by posługiwać się długopisem, a jedna trzecia osób nie¹ go ani razu od sześciu miesięcy. Czy zatem pismo odręczne powinno² do lamusa?

Sztuki odręcznego pisania nie da się zastąpić pisaniem na klawiaturze, bo to są dwie różne rzeczy. Dziś nie ma³ wątpliwości, że pisanie odręczne rozwija mózg dziecka, jak⁴ ćwiczy pamięć, wspomaga kreatywność językową. Wywiera znaczący wpływ na⁵ manualne, a zatem przyczynia się do zwiększenia precyzji ruchów ręki,⁶ przecież pierwszym i najważniejszym narzędziem człowieka. Ponadto kreślenie liter piórem lub długopisem wymaga spokoju i skupienia,⁷ w dobie technologii cyfrowych, gdy coraz więcej dzieci miewa stany lękowe i ataki paniki, jest walorem⁸ do przecenienia.

Umiejętność pisania ręcznego ma jeszcze jedną ogromną zaletę, którą warto⁹ przeciwnikom kaligrafii – daje wolność. Niepotrzebny jest odpowiedni sprzęt, zasięg, energia elektryczna – można pisać palcem na piasku. Zanik pisma oznacza mutację kulturową i poznawczą, której skutków nie jesteśmy w¹⁰ przewidzieć.

Na podstawie: <https://www.focus.pl/artykul/czy-dzisiaj-gdy-slowo-pisane-zostalo-praktycznie-wyparte-przez-drukowane-w-ogole-warto-uczyc-sie-pisac-recznie>

III. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst właściwymi formami czasowników z ramki. Uwaga! Jeden wyraz jest zbędny.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

wytrzymywać	cieszyć	lubować się	przypaść	budzić	uchodzić
utyskiwać	żerować	podjąć	utrzymać	uczynić	dojść

Szlachetna nić jedwabna miała swój początek około 5 tysięcy lat temu w starożytnych Chinach. Wijąc się przez Azję i Europę, wszędzie **budziła** PRZYKŁAD emocje i pożądanie, ponieważ utkany z niej materiał dawniej i dziś nie tylko pieści i chłodzi skórę, ale też¹ oko.

Z ikonografii chińskiej wynika, że pielęgnacja jajeczek, a następnie gąsienic jedwabników, wymagająca tej samej uwagi i czułości co opieka nad dziećmi,² w udziale kobietom. Natomiast gotowe tkaniny zwykle trafiały w ręce mężczyzn trudniących się handlem.

Choć technologii produkcji jedwabiu strzeżono w Chinach jak oka w głowie, to jednak nie udało się³ jej w tajemnicy na zawsze. U schyłku

pierwszego tysiąclecia przed naszą erą hodowle jedwabników istniały również w Indiach, Korei i Japonii.

Do Europy jedwab przywędrował dzięki Sogdyjczykom pośredniczącym w handlu z Państwem Środka oraz Persom, którzy⁴ w orientalnych luksusach. Z pism Arystotelesa wiemy, że na wyspie Kos⁵ pierwszą próbę prowadzenia własnej hodowli motyli, prawdopodobnie przemyconych z Indii. Jednak były to jedwabniki, których gąsienice⁶ na liściach dębu, a nie morwy, zatem wytwarzana z ich nici tkanina nie miała połysku i zwykle nie⁷ konkurencji z chińską. Stąd starożytni eleganci często⁸ na jej jakość. Tym bardziej, że mieli ją z czym porównywać, bo na przełomie er w Chinach⁹ do takiego rozkwitu produkcji materiału, że nadwyżki wywożono na Zachód.

Dziś potrafimy wytwarzać syntetyczne tkaniny o właściwościach jedwabiu. Mimo to te autentyczne nadal¹⁰ za najszlachetniejsze, choć nie są już towarem tak ekskluzywnym jak dawniej.

Na podstawie: <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/nauka/2197744,1,krolestwo-za-jedwab-poczatki-hodowli-jedwabnika-osnute-sa-woalem-tajemnicy.read>

IV. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów utworzonych od słów podanych w nawiasach.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

W dziejopisach (dzieję/pisać)^{PRZYKŁAD} zawarto wiele informacji o Gnieźnie i Kaliszu, jednych z najstarszych miejscowości Wielkopolski. W tym regionie znajdziemy też inne wiekowe, a mniej znane miasta i wsie, np. Biedzrowo z zabytkowym kościołem pw. św. Krzyża i św. Mikołaja. Budynek powstał w XV wieku, a jego późnobarokową (późny/barok)^{PRZYKŁAD} wieżę dobudowano pod koniec XVIII wieku. Początki polskiej państwowości (państwowy)^{PRZYKŁAD} były czasem rozwoju grodu w Grzybowie, jednak okres jego¹ (świetny)¹ minął w drugiej połowie X wieku. Prawdopodobnie w wyniku² (podnieść się)² poziomu wody w rzece Strudze mieszkańcy grodu przeprowadzili się do Gniezna.

We dworze w Choryni przebywał co najmniej³ (dwa/krotny)³ Adam Mickiewicz, który podobno napisał tam niektóre wiersze⁴ (powstanie)⁴. W Miłostawiu w 1899 roku wzniesiono⁵ (po/pierś)⁵ Juliusza Słowackiego, pierwsze na ziemiach

polskich. Park w Czarniejowie – jak wiele innych⁶
 (przy/pałac)⁶ parków w Wielkopolsce – pierwotnie został założony w stylu francuskim. Pałac
 w Wyganowie – wsi niegdyś rządzonej przez⁷
 (spadek/brać)⁷ kilku rodzin – zbudowano w stylu klasycystycznym. Warto też poznać Gostyń,
 miejscowość wzmiankowaną po raz pierwszy w XIII stuleciu. Tutaj mieszkał sobowtór
 Napoleona Bonapartego, szpieg i⁸ (dusza/pasterz)⁸ –
 Stefan Błazewski.

Poza takimi ciekawostkami region szczyci się wielkimi atrakcjami turystycznymi. Od
 1978 roku jedną z⁹ (miasto)⁹ placówek kulturalnych
 w Gnieźnie jest Muzeum Początków Państwa Polskiego, warte odwiedzenia przez wszystkich
¹⁰ (admirować)¹⁰ historii.

Na podstawie: www.regionwielkopolska.pl/katalog-obiektow/

**V. Proszę – zgodnie z przykładem – użyć podanych wyrazów i przekształcić tekst
 tak, by nie zmienił sensu.**

____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Współczesne domy jednorodzinne

Powstające w ostatnich latach domy jednorodzinne są inne niż te ^{PRZYKŁAD} sprzed 10 czy 15 lat.
 Obecnie zmienia się zarówno sposób wykończenia budynku, jak i jego architektura¹. Jeszcze
 nie tak dawno układ pomieszczeń większości domów był schematyczny i przypominał plany
 mieszkań identyczne z tymi, które znamy z bloków². Była to oczywista wada projektów bardzo
przeszkadzająca nowym lokatorom³.

Czym zatem różni się dom współczesny od zbudowanego⁴ piętnaście lat temu?

Przede wszystkim inaczej wygląda parking, co wynika z tego, że większość domów budowana
 jest na obszarze, gdzie nie dojeżdża komunikacja miejska czy lokalna⁵. Jeśli w rodzinie pracują
 dwie osoby, znaczy to zwykle, że przy domu musi być parking na co najmniej dwa samochody⁶.
 Z roku na rok pojawia się też coraz więcej⁷ pomieszczeń gospodarczych. Są one niezwykle
istotne dla domu⁸ i warunkują jego sprawne działanie.

Rozwój technologii komunikacyjnych sprawia, że możemy wykonywać swój zawód⁹ na
 odległość. Wkrótce dziwny wyda nam się¹⁰ dom, w którym zabraknie wydzielonego miejsca
 do pracy przy komputerze.

Na podstawie: <https://ladnydom.pl/budowa/1,106568,3525704,jaki-jest-wspolczesny-dom.html>

PRZYKŁAD *znacznie*

1. rewolucja	6. postojowe
2. żywcem	7. liczba
3. narzekali	8. niebagatelna
4. rozbieżność	9. pracy
5. poza zasięgiem	10. wyobrazić

Współczesne domy jednorodzinne

Powstające w ostatnich latach domy **znacznie różnią się od tych** ^{PRZYKŁAD} sprzed 10 czy 15 lat.

Obecnie

.....¹. Jeszcze nie tak dawno

układ pomieszczeń większości domów był schematyczny i przypominał plany mieszkań

.....².

Była to oczywista wada projektów,

.....³.

.....

.....⁴ piętnaście lat temu?

Przede wszystkim inaczej wygląda parking, co wynika z tego, że większość domów budowana

jest

.....⁵. Jeśli w rodzinie pracują dwie osoby, znaczy to zwykle,

że przy domu

.....⁶. Z roku na rok

.....⁷ pomieszczeń gospodarczych.

.....

.....⁸ i warunkują jego sprawne działanie.

Rozwój technologii komunikacyjnych

na odległość. Wkrótce

.....¹⁰ dom, w którym zabraknie wydzielonego miejsca do pracy przy komputerze.

Na podstawie: <https://ladnydom.pl/budowa/1,106568,3525704,jaki-jest-wspolczesny-dom.html>

VI. Proszę – zgodnie z przykładem – uzupełnić zdania wyrażeniami lub zwrotami, które stanowią przeciwieństwo podkreślonych fragmentów.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Jeden z zawodników pędził na złamanie karku, a drugi ruszał się jak mucha w smole.

1. Nasza córka twardo stąpa po ziemi, podczas gdy nasz syn przeważnie

.....

2. Agata zwykle potrafi trzymać język za zębami, ale od kiedy wie, że Maria jest w ciąży,

.....

3. W przeciwieństwie do dyrektora, który zjadł zęby na reklamie, nowy pracownik
4. Kiedy Paweł zmienił pracę, uważał, że
....., ale okazało się, że trafił z deszczu pod rynnę.
5. Myślałem, że złośliwe komentarze Danuty spłyną po mnie jak woda po kacze, jednak

VII. Proszę – zgodnie z przykładem – przekształcić zdania złożone na zdania pojedyncze za pomocą fraz i przyimków z ramki. Uwaga! Każdego przyimka lub frazy można użyć tylko raz.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

ze względu na	mimo	pod koniec	wskutek	z
w celu	pomimo	dzięki	wbrew	w miarę
				przed

Matematyczny samouk

Stefan Banach, autor kilkadziesiątu prac naukowych i twórca wielu twierdzeń, urodził się pod koniec XIX wieku w Krakowie. Co ciekawe, był profesorem, choć nie skończył studiów^{PRZYKŁAD}. Już po śmierci Banacha jego syn, także Stefan, po wojnie neurochirurg w Akademii Medycznej w Warszawie, trafił na indeks ojca, gdzie były zaliczone tylko dwa lata politechniki¹. Dyplomu ukończenia studiów nie było. Decyzja o wyborze mechaniki jako kierunku studiów na Politechnice Lwowskiej zapadła dopiero wtedy, gdy przyszły matematyk kończył naukę w liceum². Zanim otrzymał tytuł profesora zwyczajnego Uniwersytetu Lwowskiego³, był członkiem Akademii Umiejętności.

Kiedy latem 1914 roku wybuchła wojna, Banach wrócił do Krakowa. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności nie trafił do austriackiego wojska, ponieważ miał wadę wzroku i był leworęczny⁴. Aby zarobić na utrzymanie, zatrudnił się w przedsiębiorstwie budującym drogi i nadzorował prace niewielkich grup robotników. Mógł to robić, gdyż jeszcze we Lwowie zdał odpowiedni egzamin na Wydziale Inżynierii⁵.

Uczony miał wiele osiągnięć w matematyce, zrewolucjonizował rozwój wielu dziedzin nauki, w tym fizyki czy ekonomii, choć spotykały go różne życiowe trudności⁶. Nawiązał współpracę ze swoim asystentem Kazimierzem Szałajką, gdyż chciał napisać z nim podręcznik algebry⁷ do czwartej klasy gimnazjum. Mijał czas⁸, a do encyklopedii trafiały kolejne pojęcia z nazwiskiem Banacha: przestrzeń Banacha, całka Banacha, granica uogólniona Banacha czy algebra Banacha.

Sławny matematyk zmarł w 1945 roku, ponieważ pojawiły się u niego powikłania po wcześniejszym zapaleniu płuc⁹. Artykuły naukowe i książki Banacha nie straciły na znaczeniu, choć współcześni badacze się tego obawiali¹⁰. Są nadal aktualne i uznawane za dzieła klasyczne w dziedzinie matematyki.

Na podstawie: Mariusz Urbanek, *Genialni. Lwowska Szkoła Matematyczna*, Warszawa 2014.

Matematyczny samouk

Stefan Banach, autor kilkudziesięciu prac naukowych i twórca wielu twierdzeń, urodził się pod koniec XIX wieku w Krakowie. Co ciekawe, był profesorem mimo nieskończonych studiów^{PRZYKŁAD}. Już po śmierci Banacha jego syn, także Stefan, po wojnie neurochirurg

w Akademii Medycznej w Warszawie, trafił na indeks ojca¹. Dyplomu ukończenia studiów nie było. Decyzja o wyborze mechaniki jako kierunku studiów na Politechnice Lwowskiej zapadła dopiero².
.....³ był członkiem Akademii Umiejętności.

Kiedy latem 1914 roku wybuchła wojna, Banach wrócił do Krakowa. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności nie trafił do austriackiego wojska⁴.

Aby zarobić na utrzymanie, zatrudnił się w przedsiębiorstwie budującym drogi i nadzorował prace niewielkich grup robotników. Mógł to robić

.....⁵. Uczony miał wiele osiągnięć w matematyce, zrewolucjonizował rozwój wielu dziedzin nauki, w tym fizyki czy ekonomii

.....⁶. Nawiązał współpracę ze swoim asystentem Kazimierzem Szałajką⁷ do czwartej klasy gimnazjum.⁸ do encyklopedii trafiły

kolejne pojęcia z nazwiskiem Banacha: przestrzeń Banacha, całka Banacha, granica uogólniona Banacha czy algebra Banacha.

Sławny matematyk zmarł w 1945 roku⁹. Artykuły naukowe i książki Banacha nie straciły na znaczeniu

.....¹⁰. Są nadal aktualne i uznawane za dzieła klasyczne w dziedzinie matematyki.

VIII. Proszę – zgodnie z przykładami – znaleźć w tekście błędy gramatyczne lub leksykalne, podkreślić je i poprawić. Jeśli w danej linii nie ma błędu, proszę postawić przy niej znak √. Uwaga! W jednej linii może być najwyżej jeden błąd.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

<i>Osobowość Leszka Kołakowskiego uderza wielostronnością. By go określić, należy użyć</i>	PRZYKŁAD	√
<i>słowa <u>trącqcego</u> archaicznym banałem, bo dziś mało niestety przydatnego: humanista.</i>	PRZYKŁAD	trącqcego
Nie będę silił się o prezentację bogactwa jego renesansowej erudycji.	1	
Chciałbym pokazać, dlaczego Kołakowski wydaje mi się pomocniczy w analizie współczesnych dylematów.	2	
Bez zrozumienia postawy intelektualnej filozofa istotne jest polskie tło kulturowe, choć nie	3	
potrafiłbym wymienić w polskiej tradycji nikogo, kogo określiłbym jako jego mistrza	4	
czy prekursora. Jeżeli jest kontynuatorem, to dopiero kilku „najklasyczniejszych tekstów naszej kultury”,	5	
o których wspomina w przedmowie do <i>Obecności mitu</i> . Ponadto podejmuje fundamentowe problemy,	6	
wciąż powracające w europejskiej refleksji filozoficznej. Jest jednak przez swą biografię	7	
uczniem swojego czasu i swojego kraju. Jeżeli filozofia polega na wręczaniu	8	
jednoznacznych odpowiedzi, na budowli zamkniętych systemów, to Kołakowski jest historykiem filozofii.	9	
Powtarza też przedwieczne pytania, precyzując je – pod tym względem jest filozofem.	10	

Na podstawie: <http://www.wojciechkarpinski.com/sylwetki1/ko%C5%82akowski>

C2

PISANIE

CZAS: 90 minut

Po upływie 90 minut podpisane arkusze zostaną zebrane.

Imię i nazwisko: _____

Liczba punktów _____ / 40 p.

INSTRUKCJA WYKONANIA ZADAŃ

W tej części egzaminu znajdują się dwa zadania. Należy wybrać tylko jedno zadanie i wykonać je zgodnie z poleceniem:

- zadanie I
lub
- zadanie II

KRYTERIA OCENY

• Wykonanie zadania	0 – 17 p.
• Środki językowe	0 – 14 p.
• Poprawność językowa	0 – 9 p.

RAZEM:	maksymalnie	40 p.
---------------	--------------------	--------------

PISANIE**Jedno zadanie, 90 minut****Liczba punktów: 40**

Proszę wybrać jedno z zadań **(I albo II)** i wykonać je.

Zadanie I

„Życ to działać, to rozsiewać po świecie talent, energię, uczucie, pomagać w czasie teraźniejszym pokoleniom przyszłym”.

Proszę napisać esej inspirowany słowami Władysława Reymonta.

500 słów

Zadanie II

„Zwierzęta mają takie samo prawo do świata (jak ludzie), skoro na nim są, świat do nich należy”.

Proszę napisać tekst argumentacyjny inspirowany słowami Wiesława Myślińskiego.

500 słów

[illegible]

IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO:

BRUDNOPIS
IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO:

IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO:

[illegible]

BRUDNOPIS

IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO:

[illegible]

BRUDNOPIS
IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO:

IMIE I NAZWISKO ZDAJĄCEGO:

[illegible]

KARTA OCENY WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Oceniane są:

		A		B		
1.	wykonanie zadania (treść i forma, kompozycja, objętość)	_____/6,5 p. (t) _____/1 p. (k) _____/1 p. (o)	___ / 8,5 p.	_____/6,5 p. (t) _____/1 p. (k) _____/1 p. (o)	___ / 8,5 p.	_____/ 17 p.
2.	środki językowe (leksyka i frazeologia, składnia, styl)	_____/ 3 p. (l) _____/ 3 p. (s) _____/ 1 p. (st)	___ / 7 p.	_____/ 3 p. (l) _____/ 3 p. (s) _____/ 1 p. (st)	___ / 7 p.	_____/ 14 p.
3.	poprawność językowa (gramatyka, ortografia i interpunkcja)	_____/ 3,5 p. (g) _____/ 1 p. (o)	___ / 4,5 p.	_____/ 3,5 p. (g) _____/ 1 p. (o)	___ / 4,5 p.	_____/ 9 p.
RAZEM		_____ / 20 p.		_____ / 20 p.		_____ / 40 p.

PODPISY OCENIAJĄCYCH

A: _____

B: _____

Liczba błędów	
gramatyczne	
leksykalne	
stylistyczne	
ortograficzne + interpunkcyjne	+

Objętość pracy (w słowach) liczba słów w pracy/liczba wymaganych słów		
	/	%

RECENZJA:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....